

Kunnskapsdepartementet (KD)
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref:

Oslo, 24.10.2014
Vår ref: Tormod Skjerve/ 14-33967

Høringsuttalelse NOU 2014:5 MOOC til Norge. Nye digitale læringsformer i høyere utdanning.

Vi viser til brev av 24.06.14 der Kunnskapsdepartementet ber om høringsuttalelse på NOU 2014:5 om MOOC i Norge. Hovedorganisasjonen Virke har 18.600 medlemmer i hele bredden av norsk næringsliv, og representerer både etterspørrere og tilbydere av høyere utdanning.

Hovedorganisasjonen Virke har følgende innspill

- **Skille mellom digital læring som integrert, supplerende eller alternativ læringsform**
- **Oppnevne en ekspertgruppe for dokumentasjon av ikke-formelle kompetanser og kvalifikasjoner**
- **At myndighetene og partene i arbeidslivet i fellesskap utvikler et programdokument for en større satsing**
- **Utrede utdanningsstøtte tilpasset digitale læringsformer**

Generell kommentar

Utvalget legger til grunn en så bred definisjon av MOOC at vi oppfatter utvalgets rapport mer som en utredning om nye digitale læringsformer generelt enn som en vurdering av det spesifikke fenomenet MOOC. Skillet mellom MOOC og andre digitale læringsformer blir utydelig, men samtidig gir det rom for en bredere drøfting av betydning og tilrettelegging av digital læring som sådan.

NOU 2014:5 gir etter vår mening en grundig gjennomgang av digitale læringsformer og er et godt grunnlag for videre diskusjoner og politikktutvikling på dette området. Vi vil foreslå som et strukturerende element i den videre utviklingen at det skilles mellom digital læring som

- a) integrert del av et studium
- b) supplerende tilbud i et studium, f eks til studenter som ikke har anledning til å være på campus
- c) alternativ til andre læringsformer, f eks skreddersydde tilbud basert på læringsanalyse

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO 0255 Oslo
Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
E-post
info@virke.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

Vi tror en slik distinksjon kan være nyttig fordi det da gjøres tydelig at bruk av digitale læringsformer kan tjene ulike hensikter, og kreve forskjellige typer innovasjon. Det vil også ha betydning fordi de tre forskjellige typene krever ulike former for kvalitetssikringssystem og dokumentasjon av læringen.

NOU-en peker på mange områder hvor mer effektiv og kvalitetssikret bruk av digital læring og MOOC vil kunne føre til betydelige gevinster både for utdanningene, arbeidslivet, samfunnslivet og ikke minst for individene. Virke er helt enige i disse vurderingene, men vil samtidig minne om at utvikling og bruk av digitale læringsformer er et nødvendig, men ikke tilstrekkelig element for å nå de resultatene som er ønskelige. Politikken på dette området må ses i sammenheng med andre deler av kompetansepolitikken, f.eks. verdsettingen av ulike læringsarenaer, strategi for livslang læring og tilstrekkelig tilgjengelig kompetanse nasjonalt for kvalitet i utvikling og implementering.

Kompetansevurdering

Utvalget problematiserer med rette de utfordringene som ligger i MOOC uten eksamen eller studiepoeng. I den drøftingen peker de på utvalget Kunnskapsdepartementet har oppnevnt for å vurdere kompetanser utenfor det formelle systemet og hvordan disse kan innplasseres i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. De viser også til at slike former for kompetanse må vurderes i en internasjonal sammenheng. Det er pågående prosesser på dette krevende området både nasjonalt og internasjonalt. Hvis vi skal håndtere dette på en god måte i Norge kreves for det første en klar politisk beslutning om at vi skal ha et kompetansesystem som virkelig er i stand til å verdsette ulike læringsformer og læring på ulike arenaer. For det andre er saksfeltet så komplekst at vi mener det er nødvendig å oppnevne en ekspertgruppe, ikke et representativt utvalg, som kan avklare kriterier for hva som kan kalles en kvalifikasjon og hva som er å betrakte som individuelle kompetanser, og som kan komme med anbefalinger om standard for hvordan læringsprosesser og utbytter skal beskrives.

Vi anbefaler derfor at det oppnevnes en ekspertgruppe for å finne en god løsning nasjonalt som samtidig er i tråd med internasjonal politikk og praksis.

Kvalitet og læringsutbytte

Vi deler det vesentlige i utvalgets resonneringer og anbefalinger. Spesielt vil vi understreke utvalgets anbefaling om at virkemiddelapparatet og insentivordninger på utdanningsområdet gjennomgås, både på individ-, institusjons- og nasjonalt nivå. Dette punktet må ses i sammenheng med det arbeidet som pågår for å vurdere hvordan strukturen i UH-sektoren kan endres for å gi bedre kvalitet, og det ekspertutvalget som ser på finansieringsmodell.

Livslang læring og samarbeid med arbeidslivet

Kapittel 14 Arbeidslivets kompetansebehov legger premisser for en god og nødvendig oppfølging. Bruk av digitale læringsformer kan bidra til produktivitetsvekst i alle deler av arbeidslivet. Økte kompetansekrav er et generelt fenomen i alle sektorer. Det er derfor viktig at det blir en bred innretning på en satsing på kompetanseutvikling med bruk av MOOC og andre digitale læringsformer. I utvalgets rapport er det tendenser til å beskrive virkeligheten i arbeids- og næringsliv for smalt slik at bare noen utvalgte deler og næringer betraktes som kompetansebaserte og naturlig målgruppe for en satsing og et samarbeid med UH-sektoren.

Virke støtter fullt ut utvalgets anbefalinger, men har følgende kommentarer:

- Å bruke samarbeid mellom UH-institusjoner og arbeidslivet som et insentiv i finansieringssystemet for høyere utdanning er krevende når målsettingen er å sikre høy kvalitet. Vi ønsker derfor å presisere at et slikt element i finansieringssystemet må innrettes for å gi insentiv til kvalitet i samarbeidet og ikke bare gi uttelling på kvantitative parametere.
- Utvalget anbefaler å opprette "et program for en større offentlig satsing på kompetanseutvikling med bruk av MOOC som forutsetter samarbeid mellom det offentlige og partene i arbeidslivet". Virke støtter dette, men vi er ikke enige når utvalget skriver at "fordeling av midlene kan gjøres på ulike måter og må vurderes i mer detalj av offentlige myndigheter". Dette programmet kan med fordel opprettes etter mal av Kompetanseutviklingsprogrammet (KUP). Dette programmet var en del av den store Kompetansereformen fra 2000-2006. Helt avgjørende for KUP var at departementet nedsatte en arbeidsgruppe med representanter fra partene og myndighetene som utformet det grunnleggende programdokumentet, både programmets innhold og styring. Samme fremgangsmåte bør også den nye foreslåtte satsingen baseres på.

Utdanningsstøtte

Utvalget anbefaler at det utredes om det skal gis utdanningsstøtte til deltakere i MOOC og andre nettbaserte utdanninger med fleksibel studiebelastning og varighet. Dette er etter Virkes mening et veldig viktig punkt som må følges opp. Dagens støtteordninger er ikke utformet med tanke på personer som har nettstudier som eneste mulighet for å ta ønsket utdanning. Digitale læringsformer utfordrer prinsipper for utdanningsstøtte med hensyn til progresjon og gjennomføring. Det er fastsatte regler både for når et studieløp må starte for å kvalifisere til utdanningsstøtte (starter du i november får du ingen støtte, men venter du til januar er det full støtte), og for varighet av studieløpet (studerer du for intensivt, blir studieløpet for kort til å få støtte). Virke er derfor enig med utvalgets anbefaling om å utrede utdanningsstøtte for en mer fleksibel studiebelastning og varighet.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Inger Lise Blyverket
Leder arbeidslivspolitik

Tormod Skjerve
Seniorrådgiver